

УЧЕБНИК ПО КИТАЙСКИ ЕЗИК 4

ДА ОТКРИЕМ КИТАЙ 走遍中国4

Based on Discover China, © Macmillan Publishers Limited and the Foreign Language Teaching and Research Publishing Co., Ltd 2010.

Published under License. First Published 2010, by Macmillan Publishers Limited and the Foreign Language Teaching and Research Publishing Co., Ltd by arrangement with Macmillan Publishers (China) Limited.

Bulgarian translation © Foreign Language Teaching and Research Publishing Co., Ltd.
All rights reserved.

© Издателство „Изток-Запад“, 2022

Всички права на български език запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде възпроизвеждана или предавана под каквато и да е форма и по какъвто и да било начин без изричното съгласие на издателство „Изток-Запад“.

© Антония Цанкова, Евелина Хайн, Хъ Дзюлин (贺菊玲),
редакция и адаптация на български език, 2022

© Деница Трифонова, оформление на корицата, 2022

ISBN 978-619-01-1086-6

Представяне

Да открием Китай е учебен курс по китайски език в четири нива, **предназначен за изучаване на езика от българи** на начално и средно равнище. Той е адаптиран на основата на утвърдената серия учебни пособия Discover China, издадена от Macmillan Publishers Ltd. и Foreign Language Teaching and Research Press.

Учебното пособие прилага комуникативен и интегриран подход в обучението, поставя акцент върху прилагането на езиковите знания в реален контекст чрез работа по двойки и в групи, както и върху широк спектър от самостоятелни и интегрирани упражнения за говорене и слушане, което помага на обучаващите се да постигнат увереност в усвоените езикови умения по китайски и в практическата употреба на езика.

Основни характеристики

Уникалният комуникативно ориентиран учебен курс *Да открием Китай* включва следните основни характеристики:

- **Тематично ориентираното съдържание** в реален езиков контекст ангажира и мотивира обучаващите се. Темите на разделите в учебника са ориентирани към реалния живот и опита от обучението, пребиваването и пътешествията на петима студенти в Китай.
- **Комуникативният подход** дава възможност да се изучава езикът в ситуации от реалния живот. Така обучаващите се развиват уменията си да общуват естествено на китайски език.
- **Структурираното и ефективно обучение**, основано на последователно представяне, усвояване и прилагане на езиковия материал, дава възможност за оптимално отработване на дейностите от контролирана практика към персонализирани задачи, което осигурява самостоятелно овладяване и практическо използване на изучения материал.
- **Систематичното въвеждане на новите думи и граматиката** се осъществява чрез тематично ориентирано обучение и постепенно разширяване на тематичния лексикален запас. Програмата на учебното пособие в преподаването на лексикалния и граматичния материал е предназначена да покрие нива 1 – 4 от Стандартизирания международен изпит за владение на китайски език HSK (汉语水平考试 Hanyu Shuiping Kaoshi), което е относително съизмеримо с ниво B2 на Общоевропейската езикова рамка.
- **Индуктивното преподаване на граматиката**, допълнено с подробен граматичен справочник, стимулира обучаващите се самостоятелно да откриват езиковите правила, като извеждат модели и закономерности от целеви езикови примери.

- **Граматичният справочник** в края на учебника представя подробни и достъпни обяснения на граматичните правила и е удобен наръчник за справка както за обучаващите се, така и за преподавателите.
- **Ефективни интегрирани упражнения по писане** чрез групиране на йероглифите по общи смислови елементи (ключове). В процеса на обучение постепенно се въвеждат най-честотните йероглифи, представени в тематичния контекст на раздела.
- **Поглед към китайската култура** чрез тематично ориентираната рубрика „Кът за култура“ дава възможност за по-дълбоко разбиране за китайската културна среда. Атрактивните цветни фотографии, показващи истинския Китай, представляват визуално докосване, което ни пренася в многообразието на китайската култура.
- В учебния курс се преподават **опростените форми на йероглифите**, които са приети като официална норма в Китайската народна република. Паралелно с това в преговорната част на разделите се представя историята на възникване и етимологията на някои от често използваните съвременни йероглифи.
- **Латинизираната транскрипция пинин** се прилага на ниво дума при въвеждане на нова лексика и фрази, което дава възможност на обучаващите се да усвоят правилното изписване и смисловото определяне на паузите между думите. Всички обозначения чрез *пинин* представят оригиналния (етимологичен) тон, с изключение на случаите на промяна на тона (сандхи) при определена последователност на тоновете, представени в частите от уроците по произношение и разговорна практика.
- **Допълнителни упражнения за работа по двойки** са разработени за всеки раздел, упражненията са функционално ориентирани и стимулират използването на тематичната лексика и езиковите структури в реален контекст.
- **Онлайн ресурси със свободен достъп**, включващи помагала за учителя, тестове за оценяване, викторини по отделните раздели и допълнителни листове за упражнения по йероглифика, дават възможност за допълнителни занимания в клас под ръководство на преподавател, както и за самообучение в съответствие с индивидуалния темп на работа на ученика.

РАБОТНА ТЕТРАДКА

Работната тетрадка предлага цялостно упражняване на преподадените в учебника езикови знания и умения. Всеки раздел има ясно определени цели и задачи, които съответстват на структурата и езиковите дейности, застъпени в съответния раздел на учебника. Разнообразните лексикални и граматични упражнения, както и допълнителните дейности по четене и слушане осигуряват ефективно практикуване на базовия езиков материал, представен в учебника. Подразделите

за писмени упражнения дават възможност за надграждане на уменията по писане на йероглифи, придобити в работата по учебника. Секциите за самостоятелно оценяване в края на всеки раздел, прилагачи дескриптори от типа „Мога да...“, дават възможност да се прецени индивидуалният напредък на обучаващите се и да се установи кои въпроси изискват допълнителен разговор.

Характеристики на отделните нива

Съдържанието на учебното пособие *Да открием Китай*, част 1 и 2, покрива езиков материал, отнасящ се до теми от ежедневието и непосредствената необходимост от употреба на езика в основни комуникативни ситуации на начално равнище. Основният фокус е върху развитие на уменията за слушане и говорене, но също така са включени дейности по писане в урок 2 на всеки раздел. Упражненията по писане на йероглифи са представени в материала както на учебника, така и на учебната тетрадка, което дава възможност на изучаващите езика да усвояват систематично правилното изписване и последователността на чертиците в китайските йероглифи.

Част 1 на учебното пособие е предназначена за напълно начинаещи в изучаването на китайския език. Представят се базовите знания за фонетичната, лексикалната, графичната и граматичната структура на китайския език. За подпомагане на постепенното усвояване на китайските йероглифи, всички думи и текстове са придружени с транскрипция *пинин*, разположена непосредствено над йероглифните знаци. Българското издание е допълнено със специално разработен уводен курс, предназначен постепенно да въведе изучаващите езика в усвояването на китайската фонетика и йероглифика, създавайки стабилна основа за надграждане на най-важните езикови умения в начално ниво на обучение.

Част 2 на учебното пособие представлява естествено продължение на материала и методическата структура на част 1, като постепенно разширява и надгражда компетентностите на обучаващите се в областта на фонетиката, лексиката, йероглификата, граматиката и комуникативната употреба на езика. Транскрипцията *пинин* се запазва само в елементите, съдържащи нови думи и изрази, както и в упражненията за произношение и говорене на всеки раздел. Електронните версии на основните текстове и диалози, снабдени с транскрипция *пинин*, може да се свалят от безплатните уебресурси на серията *Да открием Китай*.

Части 3 и 4 представят езиков материал, свързан с живота и обучението в университета, както и с работната среда. Фокусът е поставен върху развитието на езиковите умения, което се осъществява чрез различни подходи, включително подпомогнатото писане на текст. Уроците включват упражнения за повишаване на езиковите компетентности чрез представяне на различни контекстуални условия и езикови функционалности. Въвежда се нова секция по писане, която дава възмож-

ност на обучаващите се да развият умения за съставяне на собствени текстове по примера на подобни, близки до автентични текстове. Диалозите и текстовете за четене са по-дълги, а транскрипцията *пинин* се използва само в секциите за новите думи.

Тематично съдържание

В **част 1** на учебника *Да открием Китай* се залагат основите за овладяване на китайския език чрез развиване на базовите езикови умения, като се представят ситуации от ежедневието на героите в учебника и тяхното обучение в Пекин. Комуникативната насоченост на материала обхваща лексика и конструкции, използвани в широк кръг от реални ситуации на общуване в китайска езикова среда, като живота в Пекин, хранене и покупки, спорт, обучение, хоби, карта и ориентация, развлечения и др.

Част 2 включва усвояване на необходимите знания и лексикален запас, приложим към по-широк кръг от житейски ситуации и пътуване в Китай. Заедно с героите от учебника се отправяме на пътешествие по време на зимната ваканция, посещавайки известни места в Китай, учим се да се справяме с реални ситуации, като организиране на пътуване, избор на маршрут, транспорт, място за настаняване, резервиране и закупуване на билети, настаняване в хотел, поръчка в ресторант, избор и разглеждане на забележителности, посещение при лекар и др.

Част 3 представя по-задълбочен поглед към многообразната китайска култура. Стив започва мечтаната си работа – изпратен е като фоторепортер на различни вълнуващи места в цял Китай и провежда интервюта по много актуални въпроси. Аманда следва своята любов към китайската история и се записва в курса по история на Китай. Тематичното съдържание на уроците дава възможност на обучаващите се да усвояват и прилагат китайския език в разнообразен културен и социален контекст.

Част 4 подготвя студентите за употреба на китайския език за целите на професионалната реализация. Марк провежда стаж в китайска компания в Шънджън, а Юнмин е доброволец в летен лагер за чуждестранни студенти, които учат в Китай. Така получават ценен опит в работата с различни хора и при справянето в различни ситуации. Уан Ю заминава да учи в САЩ и открива, че животът в чужбина дава нов поглед към преживяванията на нейните чуждестранни приятели в Китай.

Учебното пособие включва:

- Учебник + аудио CD
- Работна тетрадка + аудио CD
- Допълнителни учебни ресурси със свободен достъп на сайта www.mydiscoverchina.com

За обучаващи се: тестове, MP3 аудиофайлове с възможност за изтегляне, списъци с лексика и др.

За преподаватели: помагало за учителя с възможност за изтегляне, задачи за оценяване и учебни планове.

Структура на разделите

Учебник по китайски език 4 | Раздел 12 Без труд не се постига нищо
有付出，才有收获。

Подготовка за слушане

Дейностите по подготовка за слушане са разработени за предварително въвеждане на ключовите думи/изрази и за активиране на фоновите знания на обучаващите се по темата на раздела с цел подготовка за слушане на диалога.

Списък с новите думи

Целевите нови думи са представени в реда на появяването им в диалога.

Произношение

Фонетичните елементи, трудни за носители на българския език, се представят и упражняват в контекст с цел подготовка за комуникативните дейности в раздела.

Упражнения след слушане

Въпросите върху диалога проверяват разбирането на съдържанието.

Упражненията, водени от преподавателя, дават възможност за практикуване на целевите думи/изрази и за разиграване на диалога по роли.

Представяне на диалог

Автентичен и смислен разговор между героите в учебника задава контекста за представянето на лексиката и езиковите структури.

Допълнителна практика по слушане

Втори откъс за слушане по темата на раздела дава възможност за допълнителна практика с цел развиване на уменията за слушане с разбиране.

Китайски фрази за ежедневието

Прости и полезни разговорни фрази или типични начини за употреба на езикови елементи за непосредствено прилагане по дадената тема.

Подготовка за четене

Дейността по подготовка за четене са разработени за предварително въвеждане на ключовите думи или за активиране на фоновите знания на обучаващите се по темата на раздела с цел подготовка за четене на текст.

Упражнения след четене

Упражнения, водени от преподавателя, и по-свободни упражнения по текста дават възможност за практикуване на целевите езикови елементи в последователност, която е най-ефективна за обучението.

УРОК | 2

Четене и писане

Работете по двойки. Разговоряйте за срещата си с вашия бивш съученик и за вашите чувства в този момент.

Открийте най-добрия си приятел. Използвайте три думи от посочените и илюстрирайте описаните си с няколко примера.

Свържете думите в словосчетания.

1. 突破 2. 坚持 3. 走遍 4. 开阔

5. 意见 6. 眼界 7. 世界 8. 自己

Работете по двойки. Съставте изречение със словосчетанията, които образувате.

Разгледайте иероглифите в лявата част на таблицата и напишете значенията на думите вдясно.

聚会: 聚在一起; 聚餐; 每两年聚会一次;
离开: 离开; 离别; 距离; 分离;
高兴: 高兴; 喜悦; 快乐;
难过: 难过; 伤心; 沮丧;
吃惊: 吃惊; 惊讶; 震惊;
失落: 失落; 沮丧; 懊丧;
惭愧: 惭愧; 羞愧; 不好意思;
后悔: 后悔; 懊悔; 懊恼;
遗憾: 遗憾; 惋惜; 可惜;
兴奋: 兴奋; 激动; 亢奋;
幸运: 幸运; 好运; 福气;
不幸: 不幸; 倒霉; 厄运;
失败: 失败; 失利; 落败;
成功: 成功; 胜利; 凯旋;
努力: 努力; 尽力; 奋斗;
积极: 积极; 主动; 踊跃;
开放: 开放; 开朗; 豁达;
乐观: 乐观; 乐观; 豁达;
坚强: 坚强; 坚韧; 刚毅;
勇敢: 勇敢; 英勇; 无畏;
自信: 自信; 自尊; 自强;
谦虚: 谦虚; 谦逊; 低调;
礼貌: 礼貌; 礼貌; 文雅;
整洁: 整洁; 干净; 利落;
大方: 大方; 大气; 不拘小节;
细心: 细心; 仔细; 认真;
耐心: 耐心; 耐心; 有耐心;
爱心: 爱心; 爱心; 乐于助人;
责任心: 责任心; 责任心; 认真负责;
团队精神: 团队精神; 团队精神; 团队合作;
沟通能力: 沟通能力; 沟通能力; 沟通能力;
解决问题的能力: 解决问题的能力; 解决问题的能力; 解决问题的能力;
适应能力: 适应能力; 适应能力; 适应能力;
抗压能力: 抗压能力; 抗压能力; 抗压能力;
学习能力: 学习能力; 学习能力; 学习能力;
创新能力: 创新能力; 创新能力; 创新能力;
领导能力: 领导能力; 领导能力; 领导能力;
团队合作能力: 团队合作能力; 团队合作能力; 团队合作能力;
沟通能力: 沟通能力; 沟通能力; 沟通能力;
解决问题的能力: 解决问题的能力; 解决问题的能力; 解决问题的能力;
适应能力: 适应能力; 适应能力; 适应能力;
抗压能力: 抗压能力; 抗压能力; 抗压能力;
学习能力: 学习能力; 学习能力; 学习能力;
创新能力: 创新能力; 创新能力; 创新能力;
领导能力: 领导能力; 领导能力; 领导能力;
团队合作能力: 团队合作能力; 团队合作能力; 团队合作能力;

Прочетете текста в блога на Уан Ю на стр. 160 за срещата с приятелите. Отбележете основните точки в съдържанието.

1. 聚会那天的天气
2. 聚会地点
3. 聚会时吃了什么
4. 重逢时的心情
5. 朋友们的最新情况
6. 朋友们给自己的鼓励
7. 自己今后的打算

Четене

Текстовете за четене представят широка гама от текстови жанрове, свързани с реални явления от ежедневието, например дневници, текстови съобщения, блогове, онлайн публикации.

Асистирано писане

Текстът за четене се използва от обучаващите се като модел за написване на собствен текст в същия стил и формат.

Съдържание

Название на раздела	Тема на раздела	Слушане и четене	Разговор и писане
Раздел 1 你一定行! Ще се справиш! стр. 15	Работа и стаж	- Разбиране на чувства и грижи - Разбиране на обяви за работа	- Запитване за информация - Окуражаване - Написване на имейл с въпрос за повече информация за работна позиция
Раздел 2 你感觉怎么样? Какво е твоето мнение? стр. 27	Автобиография и интервю за работа	- Разбиране на основна информация относно интервю за работа - Разбиране на трудностите в живота в чужбина - Разбиране на заявление за работа	- Запитване и даване на мнение относно интервю за работа - Разговор за трудностите в живота в чужбина - Написване на заявление за работа
Раздел 3 让您的旅行没有后顾之忧! За да бъде пътуването ви безпроблемно! стр. 39	Планиране на пътуване	- Откриване на важна информация в подробно обяснение - Разбиране на заявка и даване на отговор - Разбиране на програма за пътуване	- Запитване и даване на разяснения за пътуване - Написване на проста програма за пътуване
Раздел 4 欢迎大家的到来! Добре дошли на всички! стр. 51	Летен лагер	- Откриване на ролите, които имат определени хора - Разбиране на приветствена реч - Разбиране на правила и регулации - Необходими вещи за пътуване	- Водене на церемония за откриване на събитие - Приветстване на участници в събитие и кратко представяне на себе си - Написване на кратък текст на какво да се обърне внимание по време на пътуване
Преговор 1 стр. 63			
Раздел 5 我一定尽力而为! Ще направя всичко по силите си! стр. 67	Работа в офиса	- Разбиране на очаквания - Обмен на мнения - Разбиране на базовия писмен бизнес стил	- Изразяване на загриженост и подкрепа - Искане и даване на мнение - Писане на покана
Раздел 6 你们两个配合得很好! Вие двамата сте чудесен екип! стр. 79	Бизнес събитие	- Разбиране на похвала и поощрение - Разговор за професионален опит - Разбиране на изказване и протокол на бизнес вечеря	- Оценяване на качества и изразяване на подкрепа - Даване на скромно отговор на похвала - Изразяване на уважение към по-старши колеги - Разпределяне на роли и задачи при провеждане на събитие

Граматика и лексика	Произношение	Кът за култура
- Изразяване на „нито... не...“, „дори и... не...“ с 一……都/也 不/没…… - Подчертаване на информация за минало събитие с 是……的 - Изразяване на направление на движението с 回/进/上/下 + 来/去 - Въвеждане на извънреден случай с 连……都/也…… - Думи, свързани с търсене на работа и стаж	Изрази за окуражаване	Танската поезия
- Изразяване на изключителна степен с 不得了 - Повтарящи се действия с 再 или 又 - Изразяване на значението „за малко“ с 一下 или 一点儿 - Обозначаване на начало на действие или състояние с 起来 - Думи, използвани в автобиография и интервю за работа	Свързващи думи за модулиране на тона на изказването	Съвети за намиране на работа в Китай
- Въвеждане на нова тема с 至于 - Сравнителни конструкции с 不如 - Изразяване на дялове и проценти с ……分之…… - Смекчаване на прилагателни с положително значение с 还 - Планове за пътуване	Изразяване на приблизителност	Харбин
- Глагол + обект като делим глаголен комплекс - 通过 като предлог - Въвеждане на вършителя на действието с 由 - Двусрични думи, които се превръщат в едносрични в официалния стил - Приветствена реч и правила	Приветстване на участници в събитие, изразяване на пожелания	Колективизъм срещу индивидуализъм
- Изречения за отстъпване с 倒 - Удвоено обстоятелствено пояснение „добре“ 好好 - Извеждане на заключение с 既然 - Подчертаване на крайна степен с 再……不过了 - Лексика, свързана с работа в офис	Запитване за мнение	Природни резервати и защита на дивата природа в Китай
- Експресивни изрази с 死了 - Изразяване на пожелание или надежда с 要是/如果……就好了 - Изразяване на емфаза с 可 - Обосноваване на мнение или решение с 反正 - Лексика, свързана с бизнес събития	Употреба на 就 в разговорната реч	Скромност

Название на раздела	Тема на раздела	Слушане и четене	Разговор и писане
Раздел 7 顾客永远是对的! Клиентът винаги има право! стр. 91	Справяне с клиентски оплаквания	- Разбиране на оплаквания - Разпознаване на тревогите на говорещото лице - Разбиране на лично писмо	- Даване на съвет - Демонстриране на емпатия и подкрепа - Написване на писмо за скорошни преживявания
Раздел 8 云南真是个好地方! Юннан е прекрасно място! стр. 103	Пътешествия и начини на живот	- Разбиране на необичайни преживявания - Разбиране на идеи за начин на живот - Разпознаване на емоциите на човек при пътешествията му до различни места	- Изразяване на разбиране - Изразяване на висока оценка и харесване за дадено място - Писане на дневник за пътешествие
Преговор 2 стр. 115			
Раздел 9 求之不得! Откога си мечтая за това! стр. 119	Участие в състезание	- Разбиране на окуражаващи думи - Разпознаване на тревоги и притеснения - Разбиране на обява за състезание	- Изразяване на загриженост и подкрепа - Окуражаване на участници в състезание - Съставяне на обява за състезание
Раздел 10 这个题目是不是太大了? Тази тема не е ли твърде голяма? стр. 131	Теми за изказвания и дискусии	- Разпознаване на съгласие и на несъгласие - Разбиране на аргументи и причини - Разбиране на аргументи и факти, подкрепящи дадена теза в съчинение	- Изразяване на съгласие и несъгласие - Отправяне на извинение - Написване на аргументативно съчинение, подкрепено с факти
Раздел 11 回家的感觉真好! Толкова е хубаво да съм отново у дома! стр. 143	Интервю с победител в състезание	- Разбиране на нечий тревоги и разпознаване на признателност - Разпознаване на нечий чувства и емоционални състояния - Разбиране на интервю	- Изразяване на емпатия и признателност - Изразяване на подкрепа и окуражаване - Писане на текст за специално преживяване на даден човек
Раздел 12 有付出, 才有收获。 Без труд не се постига нищо стр. 155	Повторна среща	- Разговор за полагане на усилия и за постижения - Разбиране на ретроспекция и очаквания - Разбиране на повествователен текст	- Изразяване на несъгласие и подкрепа - Изразяване на изненада и радост - Разговор за миналото и бъдещето - Писане на повествователен текст за миналото и бъдещето
Преговор 3 стр. 167			

Указания за произношение на *пинин*
Упражнения за работа по двойки

стр. 171
стр. 172 и 178

Граматичен справочник
Текстове към снимките

стр. 184
стр. 204

Граматика и лексика	Произношение	Кът за култура
- Изразяване на „как така“ с помощта на 怎么 - Подчертаване на настоятелно запитване с 到底 / 究竟 - Омаловажаване на определена ситуация с (只) 不过 / 只 (是) ……罢了 - Изразяване на „не само... но и...“ с 不但 / 不只 / 不仅 / 不光……而且 / 还 / 也…… - Думи за формулиране на делови оплаквания	Утешаване на друг човек и изразяване на емпатия	Квадратът и кръгът
- Сравнение между 后来 и 然后 - Изразяване на „независимо какво/как/дали“ с 无论 / 不论 / 不管……都…… - Изразяване на модалност с наречията 原来, 果然, 竟然 - Изразяване на лична оценка за нещо с помощта на 算 (是) - Пътуване и начин на живот	Използване на наречия за изразяване на модалност	Провинция Юннан
- Изразяване на „изглежда“, „сякаш“ с 看起来 - Изразяване на „за малко да“, „едва не...“ с 差点儿 - Възкличания с 多……啊 - Изразяване на „дали... или не“ с 是否 - Изисквания за участие в състезание	Изразяване на увереност и окуражаване	Китайски фразеологични изрази, съставени от четири йероглифа
- Продължително повтаряне на действие с конструкцията „глагол 来 + глагол 去“ - Изразяване на продължаващо действие с модификатора 下去 - Употреба на време/пари/енергия с 把 - Изразяване на „дори и да/даже и ако... то все пак“ с 即使……也…… - Аргументативни дискусии и писане	Демонстрация на възражение и несъгласие	Четири големи изобретения
- Изразяване на „каквото искам... това...“ с 想……就…… - Подчертаване на конкретен начин, по който се извършва дадено действие, с конструкцията „глагол 1 着 + глагол 2“ - Подчертаване на причината за даден резултат с 之所以……是因为…… - Изразяване на „приемам А за Б“ с 以……为…… - Житейски опит, чувства и надежди	Утешаване и демонстриране на разбиране	Съвременният Марко Поло
- Изразяване на категоричност или подчертана емоция с 才……呢 - Изразяване на липсата на необходимост от нещо с 何必……呢 - Изразяване на „да не говорим за А, даже Б...“ с използване на 别说 А, 就是 Б, 也 / 都…… - Посочване на „постоянно, все“ или „непрекъснато“ с 一直 или 不断 - Полагане на усилия, постижения и очаквания	Отправяне на похвала и изразяване на възхищение	Китайски символи за добър късмет